

Foaia Diacezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:	AP	MINECA	Inserțiuni:
Particulari 15000 Lei	MANUSCRISELE ȘI	TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI	Pentru fiecare centimetru pătrat
Instituții 20.000 Lei	EPARHIA	SECȚIA CULTURALĂ.	câte 100 Lei
Abonamente de sprijin . . . 40.000 Lei			Episcopia ort. rom. Caransebeș cont. C. E. C. Nr. 89.678.

Gânduri la primul ceas de școală

„Lăsați copiii să vină la mine și nu-i opriți!” (Matei 19, 14)

E toamnă. Frunzele primăverii și ale verii au căzut îngălbenite. Cocorii străbat văzduhul liniștit cu triumphiurile lor zburătoare. Și la soare răsare, iarna și-a făcut intrarea.

Natura se pregătește de odihnă.

Omul mic, copilul, se pregătește însă de muncă.

Jocul sgomotos al vacanței e pe sfârșite.

Se aude iarăși sunet de clopot și școala își cere elevii.

Cei mici se agită la gândul cum îi școala și la marea întrebare, când poate el ceti și scrie? Cei mai mari regretă vacanța și-și oțlesc voința prin studiu.

Despărțiri duiioase au scos lacrimi acum câteva zile. Emoții plăcute de copil, pe cari în această grăbită viață nu le mai întâlnești.

Tânări și bătrâni, copii și părinți sunt în frământare.

Primii —, copiii, — la gândul datoriei, cei de ai doilea — părinții —, la gândul existenței.

Se despart copii de mame și de tați, cu un cuvânt de părinți trupești.

Ii așteaptă părinții minții, învățătorii și profesorii.

Dar, îi chiamă cu drag și părinții sufletului și ai inimii, preoții și Biserica, cu cuvintele celui mai mare iubitor de copii, Domnul nostru Iisus Hristos: „Lăsați copiii să vie la mine și nu-i opriți!”.

Sunete înflorătoare și puternice caută să înăbușe adeseori glasul clopotului bisericii.

Cinematografe, teatre, cluburi cu programe și săli deschise de dans, vă va îmbia acest veac al grăbirii și al morții.

Mulți sunteți în orașele pieirii...

Nu vă vor ferici toate acestea, și numai acestea! Nu veți răsplăti munca și grija părinților cu ele, și nu veți mulțumi iubirea Tatălui lumii astfel.

Dar voi cunoașteți sunetul duios al elopotului bisericeții din sat, pe care mulți l-ați auzit pe ogoare, unde ați văzut mărirea lui Dumnezeu și facerea mâinilor lui v'a vestit-o țaria.

Voi deosebiți, și Biserica Vă roagă să deosebiți glasul clopotului de cel al sirenelor, și ușa bisericii, de celelalte porți.

Pășiți cu încredere pe ușa bisericii în dumineci și sărbători. Căci peste pragul ei este izvorul vieții liniștite și vecinice, din care au băut părinții și moșii voștri. Iar pe celelalte porți este viața agitării, sbuciumării deșarte și părutei fericiți, și și aceea necunoscută și neimplinită.

Crescând mari, ființa voastră se va complica, se va corupe, se va îngâmfă; veți cunoaște plăcerea trecătoare și păcătoasă a păcatului, a ambiției, a vanității, a urii, și vă veți lovi și voi de lupta grea a vieții pentru traiu.

Luăți de acum însă puteri din puterea dumnezeiască a Bisericii și ascultați porunca ei iubind din primul gând al celui dintâiu ceas de școală pe cei mari ai voștri: Dumnezeu și mama cu tata.

Crescuți de acum în duhul acesta, va fi străină de voi școala urii, și purtarea voastră recunoscătoare la jertfa părinților.

Mulți dintre voi, într'un târziu al vieții rămași singuri fără părinți veți avea la crucea căpătâilor lor, gândul următor: Fiu răcător,

deslipit dela sânul vostru cari m'ați ocrotit și din glia care m'a crescut, plutesc năucit printre valurile furtunoase ale vieții.

Țelul mi-e obscur, drumul e spinos și răutătea omenească schimbă idealurile.

Sunt singur pe lume...

Greutățile vieții nu am cui le mărturisii.

Imi lipsește dragostea de mamă, sfatul tatălui și căldura cu bucuria căminului părintesc.

Acesta (căminul părintesc) mi-a dat curaj în viață. Acesta mi-a adus mângăere și încurajare, când eram obosit prin lume. Acesta mi-a mărit bucuriile, când i-le mărturiseam.

Azi, totul e pustiu...

Viața e mohorită, căci nu am pe nimeni în lume, și nici puterea morală nu-mi mai vine dela mama și dela tata, dela cei sacrificați și chinuți în greutăți și lipsuri pentru mine!

Zac pământ la o margine de cimitir.

Două cruci modeste de lemn arată suprafeței pământului, că la rădăcina lor sunt trupurile celor cari mi-au dat viața, iar în sus spre direcția vârfului crucii, veghează sufletele celor care nu se văd.

Crucea doar face legătura între cer și între pământ și învățătura legată de ea, îmi ușurează povara.

Ca fiul rătăcitor sunt la căpătâiul părinților. Dar nu le pot procura dorința cu care au murit, de a mă vedea. Căci ochii lor s'au stins căutându-mă și neaflându-mă prin valurile lumii, unde m'a aruncat școala și viața...

O sărutare a lemnului scump și două lacrimi îmi sunt recunoștința.

Plec iar prin lume, și nu pot ști, dacă mai văd măcar locul acesta sfânt din margine de cimitir.

Căci privind prin văle și peste dealurile copilăriei, toate stau neschimbate ca acum mulți ani, iar în viața mea, atâtea s'au frânt. A! sunt mai trecător decât ele.

Voi deci plăcuți elevi și încercați dascăli, închinați gândul primului ceas de școală lui Dumnezeu cel vecinic și părinților chinuți și trecători, pornind la muncă cu „Doamne ajută!”.

Iar voi părinți și societate de azi rețineți în urechi și în faptă rugămîntea duioasă a Mântuitorului de peste veacuri: „Lăsați copiii să vie și la mine, și nu-i opriți!”.

Pr. Ilie Câmpianu

Limba liturgică

în

Biserica românească din Banat

II

Mărturii istorice despre *latinitatea* credinței religioase a Dacoromanilor — a căror prezență în Dacia Traiană și în Panonia sub domnia Hunilor (375-453) ne-o semnaleză retorul romano-bizantin *Priscus* și cronicarul ungar *Simon de Keza* — avem și dela poetul *Pontius Meropius Anicius Paulinus* din Nola din Campania Italiei, originar din Bordeaux-Galia, ucenic al poetului creștin *Decimus Magnus Ausonius*, și prieten al celebrilor teologi romani *Sf. Ambrosiu* al Milanului, *Fer. Ieronim* și *Fer. Augustin*¹. În una din poemele sale, Paulinus închină episcopului daco-roman *Sfântul Nicetas* din *Remesiana* [actuala Bêta Palanka], în Moesia superioară [Dacia mediteraneană]², care l-a vizitat în Italia la Nola, în două rânduri, la 398 și 402, „pagini de o caldă și senină poezie“.³

Impunătoarea personalitate a Sf. Nicetas, și răsunătoarea sa activitate misionară, desfășurată cu zel apostolic în Daciile de pe amândoi țărmuri ai Dunării,⁴ a umplut de admirație sufletul gîngășului poet latin, care a dat expresie acestei mișcătoare admirații în poezia [de 333 versuri], închinată vestitului misionar daco-roman, cu prilejul reîntoarcerii lui în Dacia, după prima vizită făcută, la 398, prietenului său din Nola:

*Famne discendis revocante longe,
Quam colis, terra? sed et hic resistis
Sancte Niceta; quoniam et profectum
Corde tenemus.*

*I memor nostri, remaneque vadens
Spiritu praesens, animis vicissim
Institus nostris, trahe, ferque tecum
Quos geris in te.*

1. É. Amann, *Paulin de Nole*, art. la A. Vacant — E. Mangenot — E. Amann, *Dictionnaire de Théologie catholique*, XII, part. I, Paris — VI, 1933, pp. 68-71; J. Tixeront, *Précis de Patrologie*, ed. XI, Paris, 1934, pp. 331-332.

2. É. Amann, *Nicetas de Rêmesiana*, art. la Vacant-Mangenot-Amann, *Dictionnaire de Théologie catholique*, XI, part. I, Paris — VI, 1931, pp. 447-448; Tixeront, *o. c.*, p. 318; Vasile Pârvan, *Contribuții epigrafice la istoria creștinismului daco-roman*, București, 1911, pp. 158-159.

3. Pârvan, *o. c.*, p. 160

4. *Ibid.*, pp. 171-173.

4. S. Paulini Nolani *Poema XVII*, „Ad Nicetam redeuntem in Daciam“, în *Collectio Pisaurensis omnium poematum, carminum, fragmentorum, latinorum*, tom. V. Christianos poetas continens, Pisauri 1766, pp. 273; cf. Dr. Nicolae Lupu, *Religiile strămoșilor*, Blaj, 1935, pp. 65, 245.

*O nimis terra, et populi beati!
Quos modo a nobis remeans adibis;
Quos tuo accedens pede visitabit*

Christus et ore“.

[Românește: „Pieci de-acum fiindcă te cheamă îndepărtata țară, în care locuești, dar și la noi rămâi sfinte Niceta, căci deși pleci, noi te păstrăm în inimi.

„Du-te aducându-ți aminte de noi, și mergând, rămâi cu sufletul la noi; iar în schimb, ceea ce noi avem în suflete, poartă și du cu tine.

„O, țară și popoare prea fericite, la care te'ntorci acum, și pe care prin prezența și prin cuvântul tău îi va cerceta Hristos“⁵].

Sfântul Paulinus ține să precizeze și *popoarele* misionate de Sf. Nicetas: Dacii, Scythii, Bessii, Geții (Goții) și Barbarii de pe ambii țărmuri ai Dunării:

*Te patrem dicit plaga tota Boreae,
Ad tuos fatus Scythia mitigatur,
Et sui discors fera te magistro
Pectora ponit.*

*Et Getae currunt, et ulerque Dacus
Qui collit terrae medio, vel ille
Divitis multo bove pilleatus
Accola ripae.“*

[„Tu ești părintele întregului ținut. La un semn al voinței tale Scythul se împlânzește, și chiar sălbatecul neconsecvent, după învățătura ta, își pune pieptul în fața primejdiei.

„Geții aleargă și amândouă neamurile Dacilor; cel ce locuește în ținutul de mijloc, precum și cel foarte bogat acoperit cu păr de bou, care locuește la țărm“].

După Pârvan, „Scythii“ amintiți de Sf. Paulinus „sunt pur și simplu locuitorii vechei Dacii între Tisa și Nistru“⁷. Predica Sf. Nicetas se adresează și Barbarilor:

*Orbis in muta regione per te
Barbari discunt resonare Christum
Corde Romano, placidamque casti
Vivere pacem.*

[„Prin tine toți Barbarii din acele regiuni tăcute învață să laude pe Hristos cu inimi Romane, și să trăiască în curăție și plăcută pace“]⁸

„Barbarii“ de care vorbește aici Paulinus, „plaga tota Boreae“, ne sunt cu toții binecunoscuți: „Dacii“ păgâni din cele două Dacii dela sudul Dunării, — Goții de pe ambele maluri, — și „Scythii“ din nordul Dunării“⁹.

Relatarea poetică a Sf. Paulinus că Sf. Nicetas a predicat nu numai în Daciile din dreapta Dunării, unde-și avea Scaunul, ci și pe țărmul stâng al fluviului, cu osebire în Banatul nostru, cu care avea legătură bună și directă prin cele două drumuri romane principale [Drubeta-Tsier-na-Ad Mediam-Tibiscum-Sarmisegetuza-Apulium-Napoca, sau Viminacium-Lederata-Arcidava-Berzovia-Tibiscum-Sarmisegetuza] — este confirmată și de contimporanulsău *Fer. Ieronim* [340-420], dela care aflăm că și *Hunii* fac parte dintre „Barbarii“, care, în urma predicii Sf. Nicetas, „învață Psalmii“, și că prin misionarismul aceluiași apostol „gerul Scythilor s'a înmuțat de căldura credinței“¹⁰.

Cum și *Hunii* și *Scythii* locuiau în stânga Dunării, se confirmă și mai mult părerea lui Pârvan că *Fer. Ieronim* s'a gândit la *Dacoromani*, care în acest timp — ca și mai târziu până în sec. al IX-lea — sunt cunoscuți, la diferiți scriitori din Răsărit și Apus sub numele arhaic de *Scythi*.¹¹

Sf. Nicetas — pe care Sf. Paulinus îl consideră învățătorul și părintele său „*magister et pater*“¹² — a predicat Dacoromanilor, „Scythilor“, Bessilor și Barbarilor în *limba latină vulgară*, populară, simplă și clară, și a scris, pentru evanghelizarea și catehizarea lor, un *catehism latin*, în șase cărți, precum ne încredințează *Ghenadius din Massilia*, în a sa *De viris illustribus* sau „catalogul scriitorilor bisericești“, când scrie: „*Nicetas Remesianae civitatis episcopus composuit simplici et nitido sermone competentibus ad baptismum instructionis libellos sex*“¹³. Din cele șase cărți sau tratate catihetice, conținând învățături, îndrumări și rugăciuni pentru catechumeni, ni s'a păstrat în întregime cartea III, *De fide unice majestatis*, sub forma a două mici disertații: una *De ratione fidei*, care tratează despre divinitatea Fiului, și a doua *De Spiritus Sancti potentia*, — și cartea a V-a, *De symbolo*, sub forma unei *Explanatio symboli habita ad competentes*, cea mai veche explicare a Simbolului de credință sau Crezului baptismal,¹⁴ explicare sobră, făcută

9. Pârvan, o. c., p. 166.

10. *Hieronymi Epist. CVII*, apud. N. Lupu, o. c., p. 68.

11. Pârvan, o. c., p. 177.

12. Paulin de Nola, *Carm. XXVII*, v. 148 și urm., apud. Pârvan, o. c., p. 171.

13. Migne, *Patr. Lat.* LVIII, p. 1073, și urm., apud. Pârvan o. c., p. 168.

14. E. Amann, *Nicetas de Remésiana*, în *Dictionnaire de Theol. cath.*, cit., p. 478; Tixeront, o. c., pp. 318-319.

5. Cf. Lupu, o. c., p. 65.

6. *Ad Nicetam redeuntem in Daciam*, ibid.

7. Pârvan, o. c., p. 166.

8. *Ad Nicetam redeuntem in Daciam*, ibid.

după metoda Sf. *Ciril al Ierusalimului*¹⁵. Din celelalte cărți sau tratate [VI, *De agni paschalis victima*] ni s'au păstrat numai fragmente.¹⁶

Afară de alte importante lucrări,¹⁷ cu caracter dogmatic și moral, Sf. Nicetas i se mai atribuie și trei lucrări cu caracter liturgic: 1. *De vigiliis servorum Dei*; 2. *De psalmodiae bono* sau *De utilitate hymnorum*, și 3. *Te Deum*, un imn care până azi se cântă în Biserica romano-catolică la diferite ocazii. Istoricul J. Zeiller se exprimă astfel despre operele și activitatea prin excelență misionară a Sf. Nicetas: „L'ensemble des ouvrages [ale Sf. Nicetas] révèle l'orientation pratique plutôt que théorique de son esprit: ceux d'entre eux qui sont d'un caractère dogmatique s'adressent aux cathéchumènes, les autres concernent la liturgie. Tout cela est conforme au type de l'évêque missionnaire que dans une large mesure Nicéte a réalisé“.¹⁸

Din toate informațiile comunicate de Ghennadiu de Massilia, privitor la scrierile Sf. Nicetas de Remesiana, interesul nostru se oprește asupra faptului, deosebit de important, în legătură cu subiectul ce tratăm, că misionarul dacoroman a predicat și a scris numai în limba latină, vorbită de popor. Imnurile, cântările liturgice și, în special, imnul *Te Deum* — toate scrise de Sf. Nicetas în limba latină — constituie argumentul cel mai puternic că în Biserica Dacoromanilor de pe ambele maluri ale Dunării, în sec. IV—V-lea, limba liturgică a fost cea latină.

Legăturile directe, personale, culturale și bisericești, ale Sf. Nicetas cu Italia mamă — care-l considera cetățean al său, după cum se exprimă Sf. Paulinus¹⁹ —, sunt concludente pentru legăturile oficiale, canonice, dintre Biserica Dacoromanilor din prefectura Illyricului latin, — care cuprindea și dioceza Daciei²⁰ — și Scaunul din Roma.

15. É. Amann, *Nicetas de Remesiana*, I. c.

16. *Ibidem*.

17. *Ad lapsam virginem, De diversis appellationibus*, *Ibidem* Tixeront, o. c., p. 319.

18. J. Zeiller, *Les origines chrétiennes dans les provinces danubiennes de l'empire romain*, Paris, 1918, p. 557.

*esto nobiscum, licet ad paternam
veneris urbem.*

*non enim unius populi magistrum,
sed nec unius dedit esse civem
te deus terrae; patria ecce nostra
te tibi sumit...*

19. *Carm.*, XVII, v. 319 sqq.

20. V. Pârvan, o. c., pp. 172, 178.

Colonelul Ioan Curița

(1862—1933)

Divizia I comandată, până la 24 Octombrie 1916, de generalul Ioan Drăgălina, era orânduită să sfărâme, în războiul pentru întregirea României, porțile dinspre Dunăre ale Banatului. Regimentele ei 17 Mehedinți, 1 Dolj, 19 Caracal, 31 Calafat și 57, au format grupul *Cerna*, numit de germani *grupul de fier*. Această formațiune de elită, comandată de colonelul Demetriade, a rezistat presiunii tot mai întezite a trupelor inamice, de sub comanda colonelului Szivó, până la 23 Noembrie 1916 când, din ordin, cedează țărmul de răsărit al Cernei. Orașul Orșova, ocupat la 4 Septembrie 1916, căzuse încă la 13 Noembrie 1916.

După lupte vijelioase date la Turnu-Severin, grupul *Cerna* se retrage spre Zavalu și trece Jiul. La 6 Decembrie 1916 ajunge la Isbiceni. Dar nu mai poate trece Oltul. E silit deci să închine armele. Drapelul însă, drapelul sfințit prin jertfa sângelui al regimentului 17, nu-l puteau preda dușmanului. Oșterii și trupa îl sărutară plângând. Era ultimul onor, cu care îl mai puteau cinsti. Apoi aruncară giolgiul în flăcări, iar acvila și prăjina o îngropară în pământul sacrificat al țării.

Olocaustul împlinit, gornistul sună înțetarea...

*

Oficiosul ministerului de externe al Reichului „Norddeutsche Zeitung“ înregistrează la 30 Decembrie 1916 următoarele: „Trebue să recunoaștem, și cu noi recunosc și cercurile noastre militare, că *finuta Românilor la Orșova* și, în genere, purtarea armatei române în acest război, merită întreaga noastră admirație. Cine are cultul drapelului și credința neclintită în el, trebue să deie și inamicului tot ce i-se cuvine“¹. Istoricul Ad. Koester scrie în cartea sa „Die Sturm-schar Falkenhayns“² următoarea apreciere: „... micul grup dela Orșova, care săptămâni întregi a stat în vâltoarea luptelor „și numai la Târgu-Măgurele a putut fi prins, a salvat onoarea armelor române“. Iar generalisimul armatei germane Falkenhayn³ recunoaște, că „această faptă

1. C. Kirijescu: *Istoria războiului pentru întregirea României*, v. II p. 177.

2. Apărută la München în 1917.

3. *Der Feldzug der 9-ten Armee*, 1920-21.

INDUSTRIA DE LEMN MUNDUS BORLOVA-ARMENIȘ
SOCIETATE PE ACTIUNI — CARANSEBEȘ-BALTA-SĂRATĂ

Extras de pe procesul verbal al
 adunării generale ordinare
 din 6 Iulie 1946

Adunarea generală ordinară în unanimitate decide:

1. Aprobă darea de seamă a Consiliului de Administrație pentru exercițiul 1945, precum și raportul censorilor

2. Aprobă bilanțul general și Contul de profit și pierdere încheiate pentru același exercițiu pe ziua de 31 Decembrie 1945.

3. Adunarea Generală a aprobat conturile prezentate, a acordat descărcarea Consiliului de Administrație și Comitetului de Supraveghiere, a reales pe timp de 1 an pe Dnii Dr. Alexandru Morariu, Sabin Evuțianu și Siegfried Baumgartner în Consiliul de Administrație, și a ales pe dl. Dr. Alexandru Morariu ca administrator delegat.

4. În comitetul de Supraveghiere au fost realesi D-nii Augustin Munteanu expert contabil, Dr. Tiberiu Arsenovici expert contabil și Dr. Nicolae Domăniașu.

5. A modificat art. 5 din Statute cu privire la modul de a semna firme, precum și art. 6 și 17 din Statute, majorând prin reevaluare, capitalul social dela 10.000.000 Lei la 100.000.000 Lei.

GREFA TRIBUNALULUI CARANSEBEȘ

Se certifică de noi exactitatea prezentului cu originalul depus la acest tribunal în dosarul Nr. 1108/1946 și se vizează de noi pentru a fi publicat și afișat.

Caransebeș, la 15 Octombrie 1946.

Grefier,

I. Munteanu

Contul bilanț

31 Decembrie 1945

Activum

Cassa, Efecte și Participări		9 671.036
Imobile, căi ferate și material rulant		11.296.835
Mărfuri, materiale tehnice și inventar		100,997.207
Debitori		146,840.868
Pierdere raportată din anul 1944	1.539.783	
Pierdere din anul 1945	2.862.543	4,402.336
		<hr/>
		273,208.282
		<hr/>
Capital social		10,000.000
Fond pentru amortizări		10,751.802
Fond pentru creanțe dubioase		1,371.681
Creditori		249.916.308
Dividende neridicate din 1941		268.800
Dividende neridicate din 1943		889.691
Tantieme neridicate din 1943		10.000
		<hr/>
		273.208,282

Contul Profit și Pierdere

31 Decembrie 1945

Debit

Salarii, cheltueli generale, dobânzi, impozite și cotizații de boală		97,740.944
Premii de asigurări		5,721.869
Pierdere raportată din 1944		1,539.793
		<hr/>
		105,002.606

Credit

Venitul uzinelor		100,600.270
Pierdere raportată din 1944	1,539.793	
Pierdere din 1945	2,862.543	4,402.336
		<hr/>
		105.002.606

Pentru contabilitate

ss. **E. Szirmai**
 cont. autorizat carnet
 282 Sect. Timișoara

GREFA TRIBUNALULUI CARANSEBEȘ

Se certifică exactitatea prezentului cu originalul depus la acest tribunal în dosarul Nr. 1108/1946 și se vizează de noi pentru a fi publicat și afișat.

Caransebeș, la 15 Octomvrie 1946.

Grefier, **I. Munteanu**

TRIBUNALUL CARANSEBEȘ

Dosar Nr. 1108/1946

Sedința Civilă No. 207/1946

Sedința publică din 8 Octomvrie 1946.

Președenția D-lui: Dr. Const. Sgăverdia, Jude-consilier. Asesor Cl. Emil Caliani, judecător de instrucție. Min. public reprez. prin Dl. Valerian Bărbier, primprocuror. Grefier Dl. Const. Crețu grefier principal.

La ordine fiind spre judecare cererea petiționarei firma Industria de Lemn Mundus și Borlova Armeniș, societate pe acții din Caransebeș-Balta Sărată jud. Severin, cu care înaintează actele adunării generale ordinare ținută la 6 Iunie 1946, împreună cu bilanțul gestiunii anului 1945, pentru transcriere, afișare și publicare, cerând totodată și aprobarea majorării capitalului social dela 10.000.000 la 100.000.000 Lei.

La apelul nominal făcut în ședința publică se prezintă dl. avocat Dr. N. Domăniașu ca reprezentant al firmei petiționare.

Procedura de chemare fiind îndeplinită, s'a dispus ținerea desbaterii.

Petiționara prin reprezentantul său dl. avocat Dr. N. Domăniașu susține cererea sa dela dosar așa cum este formulată în scris.

Reprezentantul Ministerului public, în baza actelor dela dosar puie concluziuni pentru admiterea cererei petiționarei după care declarându-se desbaterea închisă.

TRIBUNALUL,
deliberând:

IN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:

Admite cererea și dispune a se face în registrele pentru societățile comerciale ale acestui Tribunal, unde petiționara este transcrisă următoarea mențiune:

În adunarea generală ordinară din 6 Iunie 1946 s'a aprobat bilanțul gestiunii anului 1945.

În aceiaș adunare s'au reales pe timp de 1 an D-nii: Dr. Alexandru Morariu, Sabin Evuțianu și Siegfried Baumgartner în consiliul de administrație, și a ales pe Dl. Dr. Alexandru Morariu ca administrator delegat.

În comitetul de supraveghiere au fost realesi D-nii Augustin Munteanu expert contabil, Dr. Tiberiu Arsenovici expert contabil și Dl. Dr. N. Domăniașu, s'a hotărât modul de a semna firma și compunerea consiliului de administrație.

Autoriză firma să majoreze capitalul social dela 10.000.000 Lei la 100.000.000, reprezentat prin 100.000 buc. acțiuni nominative fiecare în valoare de 1000 Lei.

În baza art. 182, 96, 92 și 95 din codul comercial obligă pe administratorii societății petiționare ca în termen de una lună socotit de astăzi să publice în Mon. Of. și Foaia Diecezană prezenta sentință și să afișeze prin intermediul Corpului de Portărei Caransebeș și la acest Tribunal, copie de pe bilanțul anului 1945, împreună cu contul de profit și pierdere, și hotărârile adunării generale ordinare din 30 Iunie și 6 Iulie 1946, depunând la dosarul acestui Tribunal exemplarul din Monitorul Oficial și ziarul în care publicația a fost inserată, precum și procesele verbale constatând afișarea, toate acestea sub sancțiunea prevăzută de art. 266 cod. com.

Data și pronunțată în ședința publică azi 8 Octomvrie 1946.

Președinte: ss. **Dr. Const. Sgăverdia**

Asesor-Redactor: ss. **Emil Caliani**

Grefier: ss. **Const. Crețu**

pentru conformitate: Indescifrabil

GREFA TRIBUNALULUI CARANSEBEȘ

Prezentul extras se certifică de noi pentru conformitate și se vizează pentru publicare în Monitorul Oficial și Foaia Diecezană din Caransebeș.

Caransebeș, 15 Oct. 1946.

Grefier, **I. Munteanu**

Direcțiunea școlii normale de învățători „IOAN POPASU” — CARANSEBEȘ

Nr. 317-1946.-

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Direcțiunea școlii normale de învățători „Ioan Popasu” din Caransebeș, ține în ziua de 4 Noemvrie 1946, orele 11 a. m. licitație publică pentru punerea geamurilor, în cantitate de 100 m. p.

Caetul de sarcini se poate vedea zilnic la direcțiunea școlii, în orele oficioase de birou.

Caransebeș, la 25 Octomvrie 1946.

Director,
ORZESCU ILIE

Secretar,
POPOVICI IOAN

Comunicat

„Se aduce la cunoștința generală, căci toți cetățenii cari dețin cărți, reviste, hărți, precum și diferite produse grafice ori plastice etc. cari contravin art. 16 din Convenția de armistițiu, să le depună în termen de 8 zile, împreună cu borderouri la Prefecturile de județ Biroul Armistițiului, cunoscând că persoanele cari nesocotesc dispozițiunile de mai sus, comit delictul de sabotare a Convenției de Armistițiu și se pedepsesc conform legii Nr. 364 din 2 Mai 1946 cu închisoare dela 1-10 ani”.

a Românilor merită să nu fie uitată în istoria războiului“...

Regimentul 17 Mehedinți, care a ocupat la 1 Septembrie 1916 Alionul, iar la 4 Septembrie 1916 Orșova, a avut în această epocă comandant pe *maiorul Ioan Curița* din Dalboșeții Almăjului. El a avut satisfacția ca să conducă și administrația militară a acestui oraș în cele 71 zile de ocupație românească. A fost făcut prizonier, în fruntea regimentului său, la 7 Decembrie 1916, pe malul drept al Oltului și dus în lagărul dela Stralsund din insulele Dönsholm în Pomerania și apoi, dovedindu-i-se proveniența din armata austro-ungară, a fost încarcerat, ca trădător de patrie, în Csilagbörtön-ul din Seghedin. În această închisoare își făceau osânda, în acel timp, și luptătorul și gânditorul logojan Dr. Valeriu Branisce și prof. Ioan Clopoșel, redactorul revistei de știință sociografică, estetică și de cultură „Societatea de mâine“.

Fiind instruit, maiorul Ioan Curița tăgăduiește, că el ar fi cel bănuțit de justiția maghiară. Actele militare, ce le avea asupra sa, îl indicau ca M. Ionescu, supus român. Confruntarea cu diferiți martori orșoveni nu a dus la rezultat. Atunci consiliul de război aduce în instanță, dela Turnu Severin, pe soția maiorului care, nefiind prevenită, își recunoaște soțul. Dar Curița, păstrându-și calmul, o îndepărtează apostrofând consiliul: „Cine este această femeie pe care ați pus-o la cale, ca să se dea drept soția mea?“ Înțelegând situația, doamna Curița își revine și declară, că acest ofițer „aduce ceva cu soțul ei, dar nu este el“.⁴

Celula maiorului Curița fiind lângă biroul locotenentului instructor Dr. Rosenfeld, el a putut să intercepteze, într-una din zile, următoarea declarație: „Dosarul episcopului valah *Dr. E. Miron Cristea* dela Caransebeș este, înfățișat, întregit și documentat cu depoziția a 85 martori. *In cursul săptămânii acesteia îl vom aresta*“.⁵

Zorile libertății au închis însă acest dosar al episcopului „trădător“. Ele au pus capăt și suferințelor de doi ani ale maiorului Curița.

Ingenunchierea lui pe lespeda funerară a episcopului Ioan Popasu, al cărui bursier fusese la facultatea de litere din Budapesta, a fost întovărășită în ziua învierii Caransebeșului, și de cea a episcopului „valah“ Dr. E. Miron Cristea chemat, în primăvara anului 1918, ad audien-

dum verbum atât la primul ministru ungar, contele Nicolae Eszterházy, cât și la împăratul Carol IV la Viena pentru textul „revoluționar“ al pastoralei sale dela Crăciunul anului 1917.

Ioan Curița s'a născut la 14 Octombrie 1862 în Dalboșeț. Studiile secundare le-a făcut în Caransebeș și Timișoara, iar cele universitare la Budapesta și Viena, unde a absolvit și Academia militară. A luat parte activă la mișcările studențești din 1888, fiind membru conducător în comitetul societății „Petru Maior“.

S'a remarcat și ca publicist. La 1890 scria articole documentare în Foaia Diecezană, dând soluții pentru reînvierea ortodoxiei române din Budapesta. După moartea preotului Ioanichie Miculescu, grecii au interzis slujbele românești în biserica lor, ridicată la 1790 din truda macedo-română, diriguia de Naum Mocioni și Atanasie Grabovschi. Cele 150 familii românești din capitala Ungariei ne mai având reazim duhovnicesc, au început să se risipească. Înmanunchierea lor în jurul capelei ce a luat ființă sub păstoria protosincelui almăjan Ghenadie Bogoeviciu, se datorește avântului tinerimii în frunte cu „candidatul de profesor“ Ioan Curița.

Acest avânt îl determină la 1892, ca să treacă munții și să între în cadrele armatei române. Atât regele Carol I, întemeietorul, cât și regele Ferdinand I, desrobitorul, i-au prețuit virtuțile de eminent ostaș cu avansări binemeritate și cu înalte decorațiuni.

Inchegarea României mari și eliberarea Banatului s'a făcut și prin luptele, jertfele și suferințele sale grănicerești. În ea, ostașul desrobitor Ioan Curița, nu a râvnit nici situațiuni materiale, nici politice. El s'a mulțumit cu postul de comandant al garnizoanei Orșova și al regimentului 111/112. Imbolnăvindu-se, trece la pensie în 1920.

Aci, în pământul udat cu sângele său în luptele dela 4 Septembrie și 13 Noembrie 1916, a fost îngropat la 9 Aprilie 1933.

Maiorul Ioan Curița a fost adus în vara anului 1918 la Caransebeș pentru dovedirea identității sale. Episcopul Miron Cristea l-a cercetat în închisoare. Convorbirea a decurs în cabinetul procurorului Coloman Egi. Maiorul Curița, pentru justiția maghiară M. Ionescu, era de statură mijlocie, tip de almăjan dârz, purta barbă și era cumpătat la vorbă. Ca să-i dau prilejul să se destăinuiească episcopului, cu care se cunoștea încă dela Universitatea din Buda-

4. Iancu Conciatu: *Infăptuitorii*, 1936.

5. Ion Rusu Abrudeanu: *Păcatele Ardealului* 1930 p. 384.

pesta angajai cu procurorul o discuție, care îi întrerupe, măcar și numai pentru câteva clipe, vigilența...

La despărțire maiorul român, încrezător în destinul neamului său, îndrăzni să ureze ierarhului bănățean ascensiunea în fruntea bisericii României mari, pe care el o vedea împlinită, iar procurorului maghiar investirea cu ...toga justiției române.

Procurorul zâmbi și nu schiță nici un gest de împotrivire...

Vremea se împlini în curând, Maiorul reveni la Caransebeș, acum ca lt. colonelul Ioan Curița. Și găsi pe procurorul Coloman Egi judecător al tribunalului român. Iar după câteva luni avu fericirea să asiste la intronizarea, ca mitropolit primat al României mari, a episcopului Dr. E. Miron Cristea al Caransebeșului...

Dr Cornel Corneanu

Oastea Domnului

Salutul unui prieten

Cunoscutul misionar al Oastei Domnului și prețuitul nostru colaborator din București, fratele I. Gr. Opișan, ne trimite un cald salut și o îmbărbătare pentru lucrul Oastei Domnului, scriindu-ne, printre altele: „Ostașii se ostenesc de bună voe să lupte „lupta cea bună“, să steargă pata nepăsării sufletești. *O biserică, în care numai preoții ar lupta, ar fi ca o armată în care numai ofițerii ar merge la războiu*“.

Deci fiecare creștin și fiecare ostaș, are datoria de a răspândi cuvântul și fapta bună.

De pe fronturile duhovnicești ale Oastei Domnului

I. In com. *Sărăzani, la 8 Septembrie a. c. a avut loc o mare adunare cu toate satele din jur în cadrul Oastei Domnului.*

Sâmbătă seara s'a făcut Vecernia de către Păr. Ierom. I. Moiescu dela „Izvorul Miron“ Vasiova și P. Stamate al locului.

A urmat apoi un bogat program de cântări și cuvântări până la orele 11 din noapte.

Duminică, sf. Liturghie s'a săvârșit cu sf. biserică plină, deși erau petreceri în satele vecine Jurești, Pogănești și Susani.

După aceea, la marea adunare a vorbit Maica Veronica Barbu, stareță la Măn. de Fechioare din Tudor Vladimirescu-Tecuci.

A scos în evidență folosul Sf. Cruci, alipirea față de slujitorii sf. Altare și a combătut desfrâul, fumatul, beția, furtul, ura, lucrarea în sf. sărbători, concubinajul, sectarismul, etc.

Cuvântarea C. Maici a stors lacrimi de căință și a zguduit conștiințele, încât tinerii și tinerele, în după masa aceleiași zile au uitat jocul și scârțâitul lăutarilor și au savurat iarăși cuvintele mântuitoare ale C. Maici Veronica.

Toate adunările din aceste zile s'au ținut sub prezența și conducerea C. Preoți P. Stamate, Sopiuc, Marinescu, Seiniuc și G. Moiescu.

II. *Adunări anuale ale Oastei Domnului s'au ținut la 15 Sept. a. c. în Bogoltin, Obreja și Leucașești.*

La aceste adunări au luat parte C. ierom. E. Garștea dela P. Scrisă și V. Ciobanu dela Muntele Mic.

C. Preoți ai locurilor au prezidat adunările și au săvârșit slujbele cerute.

În numele Oastei Domnului din diferite comune au vorbit frații: I. Munteanu-Lugoj, P. Dalea-Obreja, S. Stoica-Cireșul, D. Munteanu-Căvăran, I. Dunea-Petroșnița și alții.

Semnalăm cu bucurie că la Bogoltin, autoritățile comunale au fost prezente la adunare, dovedind că apreciază manifestările duhovnicești ale cetățenilor lor.

III. *Visite.* Din prilejul sf. sărbători Cuv. Paraschiva (14 Oct.) Oastei Domnului din Călnic și din Reșița-română călăuzită de Păr. G. Păleanu-Călnic a cercetat pe frații ostași din Logoj.

În cadrul programului a vorbit Păr. N. Sintescu din Logoj și G. Păleanu,

În numele Oastei Domnului din Logoj a mulțumit fraților ostenitori din amintitele comune, neobositul luptător ostaș Trandafir Munteanu.

Precum m'a iubit pe Mine Tatăl, și Eu v'am iubit pe voi; rămâneți întru dragostea Mea.

(Ioan 15, 9)

INFORMAȚII

Ziua prieteniei Ruso-Române s'a sărbătorit în orașul nostru la 20 Octomvrie cu următorul program:

La orele 11 a. m. s'a săvârșit Te-Deum în biserica catedrală de către P. C. Protopopi D. Iavorschi, icon. stfor, I. Suru și T. Roșca.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul liceului de fete, condus de Dl. Prof. D. Cusma.

După sf. Liturghie, în sala cinematografului comunal, au vorbit publicului și tineretului școlar despre însemnătatea zilei d-ții: M. Pătrășcanu, primar, Prot. Dr. M. Bănescu, cons. eparhial, I. Orzescu, președ. A. R. L. U. S-ului și I. Budura.

La Logoj, serviciul divin l'a săvârșit următorul sobor: Prot. Dr. A. Mihaescu, preoții M. Jigorea, N. Sintescu, B. Țurcan și diac. P. Laețiu.

Apoi în fața Prefecturii a avut loc o mare adunare sub prezidiul dlui prefect al județului Titus Ionescu.

Eparhia noastră și Prea Sf. Sa a fost reprezentată prin P. C. Prot. ic. stfor Romul G. Ancușa cons. eparhial și Prot. P. Toma, secretar eparhial.

În numele Prea Sf. Sale Episcopului nostru Veniamin și al Clerului ortodox a luat cuvântul P. C. Păr. Prot. R. G. Ancușa.

Pensionarea Preoților. Într'o expunere făcută de curând preoțimei Capitalei, P. C. Păr. Dr. I. Vască, secretarul general al Cultelor a făcut următoarele declarații referitoare la pensionarea preoților: Guvernul a hotărât ca pensionarea tuturor slujitorilor altarelor (arhirei sau preoți) să se facă la 70 de ani.

Limita de vârstă la pensionarea ierarhilor poate fi prelungită la cererea Sf. Sinod aprobată printr'un Jurnal al Consiliului de Miniștri.

Preoții funcționari de stat (exp. profesori) se pensionează după legile respective. Consilierii referenți la 65 de ani, iar cântăreții bisericești la 60 de ani.

Corul Căminului Cultural din Ferdinand a aranjat în seara zilei de 5 Oct. a. c. un reușit concert, cu piese de concurs în sala de festivități a Uzinei din loc.

Cu acest prilej Păr. I. Racoveanu a expus năzuințele căminului și ale corului, care în ultimul timp a ajuns să se bucure de performanțe apreciate de factor competenți.

Intregul merit revine Dlui Prof. Ilie Fiat, dela Gimnaziul Ferdinand care cu o muncă perseverentă și cu un gust cu adevărat artistic, a reușit să realizeze un program apreciat de întreaga asistență.

Realizările materiale sunt destinate fondului pentru deplasarea corului la concursurile dela București și Lugoj din toamna aceasta.

Dl. Nicolae Negru, ofițer din fosta garnizoană a Caransebeșului, și căsătorit în orașul nostru a fost avansat la gradul de general de brigadă.

Felicitările noastre!

Poporul Francez a votat pentru o nouă constituție în felul următor: 9,143.310 voturi pentru; 8,084,087 voturi contra și peste 7,000.000 abțineri dela vot.

În Germania de sub ocupația americană, rezultatul alegerilor comunale este acesta: democrat creștini 3000 locuri; social democrații 2000 locuri și comuniștii 106 locuri.

În Portugalia, Palestina și Italia sunt răscoale.

În China s'a introdus serviciul militar obligator de 2 sau 3 ani pentru bărbații între 18-45 ani.

Alegerile parlamentare la noi vor avea loc la 19 Noemvrie 1946.

PARTEA OFICIALĂ

Comunicat

Nr. 5148 C. 1946.

În editura Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, Secția Culturală, a apărut valoroasele lucrări: „Istoria Biblică” vol. IV. de A. Lopuhin și „Viața lui Iisus” vol. II. de Farrar, traduse de I. P. S. Patriarh Nicodim.

Costul unui exemplar din „Istoria Biblică” este de Lei 20.000, iar „Viața lui Iisus” Vol. II, este de Lei 14.000, la care se acordă un rabat de 25%.

C. Preoți care doresc să-și procure aceste lucrări, pentru bibliotecile personale sau parohiale, respective să-și completeze colecțiile, să se anunțe Consiliului eparhial, anticipând suma de 25.500 Lei.

Caransebeș, la 18 Octomvrie 1946.

Episcop:

Consilier referent:

+ **VENIAMIN**

Prot. Dr. M. Bănescu

Notă oficioasă

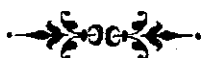
Fiecare salariat din cuprinsul eparhiei va înainta în cel mult 3 zile dela primirea foii direct pe adresa Consiliului nostru eparhial o declarație în care se va arăta 1. numele și prenumele salariatului, 2. a soției, 3. a copiilor minori, necăsătoriți sub 21 ani, pentru solici-tarea indemnizației de pâine.

La copiii necăsătorii cari împlinesc încurând vârsta de 21 ani, se va arăta luna când împlinesc, în raportul oficiosului parohial cu care se înaintează declarația de mai sus.

Cei cari nu înaintează în termenul fixat de declarațiile cerute, vor pierde dreptul la îndemnița de pâine, deoarece statele de plată se întocmesc pentru toți salariații deodată, iar state sublimentare nu se admit.

Cele de mai sus privesc și pe preoții refugiați și cântăreții bisericești, salariați de stat din cuprinsul eparhiei noastre.

Consiliul eparhial

Concurs

În baza deciziei Venerabilului Consiliului eparhial No. 3773 B. din 1946 se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru ocuparea postului de paroh în parohia a II-a, de clasa II din parohia Fârdea cu filia **Hauzești**, tractului Făgetului, rămasă vacantă prin moartea preotului Emilian Damsa.

a) Beneficii:

1. Sesiunea parohială în estenziune de 30 jug. pământ arător și fânețe.
2. Un intravilan de 1200 stj.
3. Venitele stolare uzitate.
4. În lipsă de casă parohială, preotul ales se va îngriji singur de locuință.

b) Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele către stat și comună cad în sarcina noului preot ales.

Cei ce doresc a ocupa acest post întrucât vor avea calificarea pentru parohii de clasa II-a, precum și binecuvântarea arhierescă să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial din Fârdea prin P. On. oficiu protopresbiteral al tractului Făget și a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nici de cum în ziua alegerii.

Fârdea, din ședința consiliului parohial ținută la 23 August 1946.

Președinte:

George Garoiu

Notar:

Petru Juratonl

Nr. 337/1946

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral

Ioan Muntean
protopresbiter

Nr. 4416 B. 1946.

Acest concurs se aprobă și se publică cu aceea că în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza deciziei consistorial ddo 3 Martie 1914 și respectiv 14 Aprilie 1814, ridicat la valoare de concluz sinodal, cu concluzul Nr. Protoc. 33/1914, precum și avându-se în vedere decisiunea P. Ven. Consistoriului mitropolitan Nr. 358/1928 din 13 Nov. 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a donațiunii preoțești.

Caransebeș, din șed. Cons. eparh. ținută la 4 Octomvrie 1946.

Episcop: 2—2

Consilier referent:

† **VENIAMIN**

Prot. Ic. Sfor R. G. Ancușa

„Studii asupra folclorului bănațean” vol. I-II-III legate la un loc în ediție de lux (culoare portocalie) se află la autorul Lucian Costin, liceul „Traian Doda”. Suma 60.000 lei.

MERSUL TRENURILOR din gara CARANSEBEȘ

SPRE BUCUREȘTI

SPRE TIMIȘOARA

Trenul	Sosirea	Plecarea	Observări	Trenul	Sosirea	Plecarea	Observări
RAPID	19,53	20,08	Zitnic	RAPID	4,50	4,58	Zitnic
Rapid roșu	9,40	9,50	În zilele cu soț (ex. 2, 4)	Rapid roșu	17,12	17,22	În zilele fără soț (ex. 1, 3)
Personal	0,4	0,14		Personal	8,02	8,17	
„	11,02	11,12		„	16,10	16,18	
Cursă	—	18,45	Caransebeș-Orșova	Cursă	—	4,10	Caransebeș-Timișoara
„	7,10	—	Orșova-Caransebeș	„	20,45	—	Timișoara-Caransebeș

REȘITA

SUBCETATE

Trenul	SOSIREA dela Reșița	PLECAREA spre Reșița	Trenul	Sosirea dela Subcetate	Plec. spre Subcetate
Personal	1,20	4,55	Personal	7,00	9,55
„	9,20	12,45	„	13,50	18,30
„	17,15	20,50			

VALABIL DELA 15 Octomvrie 1946